

The Economic Factors Affecting on Exchange Rate in the Lao PDR

Vilatda PHIMPACHANE*, Tularkham INTHOULATH, Niphaphone MIXAYPHON

Department of Banking, Banking Institute, Bank of the Lao PDR

***Correspondence:** Vilatda PHIMPACHANE, Department of Banking, Banking Institute, Bank of the Lao PDR
Tel: +856 20 54998345, E-mail: vilatda93@gmail.com

Article Info:

Submitted: January 30, 2025

Revised: February 20, 2025

Accepted: March 04, 2025

Abstract

The study of economic factors affecting on exchange rate in the Lao PDR is crucial for the economic system, particularly in areas such as international trade, import and export, and investment. This research aims to analyze key economic factors including money supply, inflation rate, interbank rate, foreign reserves, and current account that affecting on exchange rate in the Lao PDR especially exchange rate of Lao Kip against the US Dollar and Thai Baht. The study covers data from the 1st quarter of 2010 to the 4th quarter of 2023, encompassing 56 quarterly observations. The analysis is conducted using quantitative analysis through the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) Model.

The study found that the money supply, inflation rate and foreign reserves have positive relationship on the exchange rate of Lao Kip against both the US Dollar and the Thai Baht at significant level of 0.1, 0.05, 0.01 respectively. while the interbank rate has negative relationship on the exchange rate of Lao Kip against the Thai Baht at significant level of 0.01. However, the current account does not have a significant impact on the exchange rate of Lao Kip against either the US Dollar or the Thai Baht.

Keywords: Exchange rate of LAK against the USD, Exchange rate of LAK against the THB, Economic factors

1. ພາກສະເໜີ

ບັນຫາອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ (Foreign Exchange Rate) ຍັງຄົງເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນຕໍ່ລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ການເຮັດທຸລະກໍາທາງການເງິນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຮັດໃຫ້ເກີດການດໍາເນີນທຸລະກິດລະຫວ່າງກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ, ການເຄື່ອນຍ້າຍເງິນທຶນ, ການລົງທຶນລະຫວ່າງປະເທດ, ການກໍານົດຄ່າສໍາຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ທຸລະກໍາການເງິນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນັກລົງທຶນ, ນັກເກງກໍາໄລ, ສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ລັດຖະບານລ້ວນແລ້ວແຕ່ຈໍາເປັນຕ້ອງອາໃສອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ໃນການເຮັດໜ້າທີ່ເປັນສື່ກາງເຊື່ອມໂຍງລາຄາສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການລະຫວ່າງປະເທດທີ່ເປັນສະກຸນເງິນແຕກຕ່າງກັນໃຫ້ມີມູນຄ່າເທົ່າທຽມກັນ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ມີການປ່ຽນແປງຂຶ້ນລົງຢູ່ສະເໝີໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາຕາມປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບ ເຊັ່ນ: ພາວະເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ, ພາວະເສດຖະກິດໂລກ, ການເມືອງ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ, ນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ ເປັນຕົ້ນ (Chotpruksawan, 2011).

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ກົນໄກໃນການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນໃນແຕ່ລະຊ່ວງໄລຍະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍນັບແຕ່ປີ 1986-1987 ແມ່ນນໍາໃຊ້ກົນໄກການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນແບບຫຼາຍອັດຕາ, ຊ່ວງປີ 1988-8/1995 ແມ່ນນໍາໃຊ້ກົນໄກການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນແບບຄົງທີ່, ຕົກມາຮອດ

9/1995 ຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ແມ່ນນໍາໃຊ້ການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນຕາມກົນໄກຕະຫຼາດທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງຂອງລັດ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນດັ່ງກ່າວ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືນະໂຍບາຍເງິນຕາມີຄວາມຍືດຍຸ່ນຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ໂດຍຜ່ານທະນາຄານກາງ ຈະເປັນຜູ້ກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນອ້າງອີງລະຫວ່າງ ເງິນກີບກັບເງິນໂດລາສະຫະລັດປະຈໍາວັນ ເພື່ອໃຫ້ບັນດາທະນາຄານທຸລະກິດນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງຕົນເອງ (ອັດຕາຊື້ ແລະ ອັດຕາຂາຍ) ໂດຍໄດ້ຂະຫຍາຍຂອບການເໜັງຕີງອັດຕາແລກປ່ຽນສະກຸນເງິນກີບທຽບເງິນໂດລາສະຫະລັດຂອງທະນາຄານທຸລະກິດ ກວ້າງອອກຈາກຢູ່ໃນລະດັບບໍ່ເກີນ $\pm 1.5\%$ (ເດືອນ ກັນຍາ 2021) ມາເປັນ $\pm 4.5\%$ (ເດືອນ ຕຸລາ 2022). ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນ ເລກທີ 553/ທຫລ, ລົງວັນທີ 19 ມິຖຸນາ 2023. ທະນາຄານກາງໄດ້ກໍານົດຂອບການເໜັງຕີງອັດຕາແລກປ່ຽນບໍ່ເກີນ $\pm 7.50\%$ ທຽບໃສ່ອັດຕາອ້າງອີງທີ່ທະນາຄານກາງກໍານົດອອກໃນແຕ່ລະວັນ ແລະ ກໍານົດສ່ວນຕ່າງລະຫວ່າງອັດຕາຊື້ ແລະ ອັດຕາຂາຍ ບໍ່ເກີນ 2%. ນອກນັ້ນ, ກໍານົດໃຫ້ສ່ວນຕ່າງລະຫວ່າງອັດຕາຊື້ ແລະ ອັດຕາຂາຍ ບໍ່ເກີນ 2% ສໍາລັບການແລກປ່ຽນເງິນກີບກັບເງິນບາດ, ເງິນຢວນ, ເງິນເອີໂຣ ແລະ ສະກຸນເງິນອື່ນ. ເຊິ່ງການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືດັ່ງກ່າວໃນການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບການຕົວຈິງທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ສະແດງອອກ ນັບຕັ້ງແຕ່ຊ່ວງທ້າຍປີ 2019 ເປັນຕົ້ນມາ ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ດໍາເນີນໃນສະພາບທີ່ມີ

ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ເນື່ອງຈາກຫຼາຍປັດໄຈທີ່ທ້າທາຍທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງກ້າວກະໂດດ ຂອງອັດຕາເງິນເຟີ້ຂອງຫຼາຍປະເທດໃນທົ່ວໂລກ ທີ່ສືບເນື່ອງມາ ຈາກການປິດປະເທດເປັນເວລາດົນໃນໄລຍະການແຜ່ລະບາດຂອງ ພະຍາດໂຄວິດ-19 ທີ່ຜ່ານມາ ບວກກັບສະພາບຂັດແຍ່ງທ້າງດ້ານ ພູມສາດ, ການເມືອງ ແລະ ການທະຫານລະຫວ່າງປະເທດ ເສດຖະກິດໃຫຍ່ຂອງໂລກ ສິ່ງຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ລາຄາພະລັງງານ ແລະ ສະບຽງອາຫານ ເພີ່ມສູງຂຶ້ນຫຼາຍ. ນອກຈາກປັດໄຈພາຍ ນອກແລ້ວ ປັດໄຈພາຍໃນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງມີຄວາມບອບບາງ ເນື່ອງຈາກເຮົາເພິ່ງພາການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່, ພັນທະໃນການຊຳລະໜີ້ສິນຕໍ່ຕ່າງປະເທດຍັງຢູ່ໃນ ລະດັບທີ່ສູງ ແລະ ການສະໜອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຂອງລະບົບ ທະນາຄານຍັງບໍ່ສົມດຸນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ ເຊິ່ງໄດ້ ກາຍເປັນແຮງກົດດັນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເລີ່ມມີການຜັນຜວນ ນັບແຕ່ນັ້ນເປັນຕົ້ນມາ ຈົນມາຮອດທ້າຍປີ 2023 ອັດຕາແລກປ່ຽນ ສະເລ່ຍທົ່ວລະບົບ ເງິນກີບທຽບເງິນໂດລາສະຫະລັດ ສະເລ່ຍຢູ່ໃນ ລະດັບ 18,717.82 ກີບຕໍ່ໂດລາ, ອ່ອນຄ່າ 23.46% ທຽບໃສ່ ປີຜ່ານມາ, ເງິນກີບທຽບເງິນບາດ ສະເລ່ຍຢູ່ໃນລະດັບ 560.95 ກີບ ຕໍ່ບາດ ອ່ອນຄ່າ 22.63% ທຽບໃສ່ປີຜ່ານມາ (Bank of the Lao PDR, 2023).

ການຜັນຜວນຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ທຸກພາກສ່ວນບໍ່ວ່າຈະເປັນບຸກຄົນ ຫຼື ຫົວໜ່ວຍ ທຸລະກິດທີ່ມີທຸລະກຳກັບຕ່າງປະເທດເປັນຕົ້ນ ບໍລິສັດທີ່ມີທຸລະກຳ ການຄ້າ ຫຼື ຊື້ຂາຍສິນຄ້າກັບຕ່າງປະເທດ, ນັກລົງທຶນທີ່ລົງທຶນໃນ ຫຼັກຊັບຕ່າງປະເທດ ອາດຂາດທຶນຈາກການເໜັງຕີງຂອງອັດຕາ ແລກປ່ຽນ ລວມເຖິງອາດຈະເຮັດໃຫ້ລາວເຮົາເອງເກີດພາວະຂາດ ດຸນ ແລະ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ (Krugman & Obstfeld, 2000). ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຈະສຶກສາ ປັດໄຈເສດຖະກິດທີ່ມີຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນກີບຕໍ່ ສະກຸນເງິນຕ່າງປະເທດ 2 ສະກຸນເງິນໄດ້ແກ່: ເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາ ສະຫະລັດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ ເນື່ອງຈາກ 2 ສະກຸນເງິນ ດັ່ງກ່າວ ໂດຍສະເພາະສະກຸນເງິນບາດ ເປັນສະກຸນເງິນໜຶ່ງທີ່ນຳໃຊ້ ເປັນສ່ວນຫຼາຍຢູ່ ສປປ ລາວ ເພາະອີງໃສ່ຈຸດພິເສດທາງດ້ານພູມ ສັນຖານ ສປປ ລາວ ເຮົາມີຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດໄທ ເຮັດໃຫ້ມີ ສາຍພົວພັນດ້ານການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດມາຍາວນານ, ສະແດງ ອອກປະເທດທີ່ສົ່ງອອກໄປຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ປະເທດໄທ, ເມື່ອ ສົມທຽບມູນຄ່າການສົ່ງອອກຂອງປີ 2023 ແມ່ນ 2,883,854,120 ໂດລາ, ປີ 2022 ແມ່ນ 2,473,995,456 ໂດລາ ແລະ ປີ 2021 ແມ່ນ 2,187,279,738 ໂດລາ ເຫັນວ່າ: ປີ 2023 ທຽບໃສ່ປີ 2022 ແມ່ນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ 16.56% ແລະ ປີ 2021 ທຽບໃສ່ປີ 2022 ແມ່ນ ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ 13.10% ຕາມລຳດັບ (Ministry of Industry and commerce, 2023). ສ່ວນສະກຸນເງິນໂດລາສະຫະລັດ ກໍ່ເປັນ ສະກຸນເງິນຫຼັກທີ່ສຳຄັນຂອງໂລກ ແລະ ເປັນເງິນຕາທີ່ໃຊ້ອ້າງອີງກັບ ເງິນອື່ນໆທຸກສະກຸນເງິນທົ່ວໂລກ ລວມໄປເຖິງຄັງສຳຮອງເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຂອງຫຼາຍປະເທດໃນທົ່ວໂລກ, ສະແດງອອກຜ່ານສັດສ່ວນປະລິມານການຊື້ຂາຍເງິນຕາຕ່າງປະເທດ

ຂອງປະເທດສຳຄັນໃນໂລກທົ່ວໂລກ ໂດຍແຍກຕາມສະກຸນເງິນ ຕ່າງໆ (Currency distribution of global foreign exchange market turnover) ເຫັນວ່າ: ປະລິມານການຊື້ຂາຍເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດອັນດັບໜຶ່ງ ແມ່ນສະກຸນເງິນໂດລາ ໃນປີ 2022 ມີ 6,641 ຕື້ໂດລາ, ເມື່ອສົມທຽບກັບປີ 2019 ມີ 5,811 ຕື້ໂດລາ, ເພີ່ມຂຶ້ນ 14.28%. (Bank for International Settlements, 2022).

ດັ່ງນັ້ນ, ເນື່ອງຈາກການຜັນຜວນຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນຢ່າງ ກ້າວກະໂດດ ນັບແຕ່ປີ 2022 ເປັນຕົ້ນມາ ໄດ້ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ສະກຸນ ເງິນກີບອ່ອນຄ່າເມື່ອທຽບກັບປີຜ່ານມາ ແລະ ນຳໄປສູ່ການຂາດ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ສະກຸນເງິນພາຍໃນ, ປະຊາຊົນຫັນໄປຮັກສາ ສະກຸນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຊັບສິນທີ່ມີຄວາມປອດໄພຫຼາຍກວ່າ ເພື່ອຮັກສາມູນຄ່າຂອງເງິນ ລວມໄປເຖິງລາຄາສິນຄ້າໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ເພາະສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເພິ່ງພາສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈາກ ຕ່າງປະເທດ. ສະນັ້ນ ເພື່ອຮັກສາສະຖຽນລະພາບຂອງຄ່າເງິນກີບ, ລະບົບເສດຖະກິດຂອງປະເທດໃຫ້ມີຄວາມຄ່ອງຕົວ ແລະ ມີ ປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ຫຼັກລັງງານເກີດວິກິດການເງິນຄືໃນອະດີດ ລວມທັງເປັນການປະກອນສ່ວນເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂ 02 ວາລະແຫ່ງ ຊາດ ໂດຍສະເພາະເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ-ການເງິນ ແຕ່ສິກປີ 2021-2023 ແລະ ຮັກສາສະຖຽນ ລະພາບທາງດ້ານເງິນຕາ ເພື່ອແນໃສ່ປະກອບສ່ວນຊຸກຍູ້ການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍືນຍົງ. ພວກ ຂ້າພະເຈົ້າ ຈຶ່ງມີຄວາມສົນໃຈສຶກສາຄັ້ນຄວ້າ **“ປັດໄຈເສດຖະກິດທີ່ ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນ ສປປ ລາວ”**.

ຈຸດປະສົງໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ເພື່ອສຶກສາປັດໄຈເສດຖະກິດ ທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດ ລາສະຫະລັດ.

2. ວິທີການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ

2.1 ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ

ການສຶກສາປັດໄຈເສດຖະກິດທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຈະອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທຸກຕີຍະພູມ (Secondary Data) ທີ່ເປັນຂໍ້ມູນອະນຸກົມເວລາ (Time-Series data) ຕັ້ງແຕ່ ໄຕມາດ 1 ປີ 2010 ຈົນເຖິງ ໄຕມາດ 4 ປີ 2023, ຂໍ້ມູນແບບລາຍ ໄຕມາດ ລວມທັງໝົດ 56 ໄຕມາດ. ສຳລັບຂໍ້ມູນອັດຕາແລກປ່ຽນ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນ ບາດ, ປະລິມານເງິນ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມ ລະຫວ່າງທະນາຄານ, ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ດຸນບັນຊີ ການຊຳລະປົກກະຕິ ແມ່ນລົງເກັບກຳ ແລະ ລວບລວມຈາກ ເວັບໄຊຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ.

2.2 ແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ

ການສ້າງແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນ ອີງໃສ່ທິດສະດີການກຳນົດອັດຕາແລກປ່ຽນ, ທິດສະດີຄວາມສະເ ໝີພາບອຳນາດຊື້ປຽບທຽບ, ທິດສະດີຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານ ອັດຕາດອກເບ້ຍ ແລະ ງານວິໄຈຂອງ Raza and Afshan

(2017), Xaysombath et al. (2023) ໂດຍມີແບບຈຳລອງທາງເສດຖະກິດດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \Delta \text{LogLAK/USD}_t = & \varphi + \lambda_1 \text{LogLAK/USD}_{t-1} + \lambda_2 \\ & \text{LogM2}_{t-1} + \lambda_3 \text{INF}_{t-1} + \lambda_4 \text{IBR}_{t-1} \\ & + \lambda_5 \text{LogRES}_{t-1} + \lambda_6 \text{CA}_{t-1} + \\ & \sum_{i=1}^p \alpha \Delta \text{LogLAK/USD}_{t-i} + \\ & \sum_{i=0}^{q1} \gamma \Delta \text{LogM2}_{t-i} + \\ & \sum_{i=0}^{q2} \delta \Delta \text{INF}_{t-i} + \sum_{i=0}^{q3} \epsilon \Delta \text{IBR}_{t-i} \\ & + \sum_{i=0}^{q4} \beta \Delta \text{LogRES}_{t-i} + \\ & \sum_{i=0}^{q5} \mu \Delta \text{CA}_{t-i} + \varepsilon_t \quad (1) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \Delta \text{LogLAK/THB}_t = & \varphi + \lambda_1 \text{LogLAK/THB}_{t-1} + \lambda_2 \\ & \text{LogM2}_{t-1} + \lambda_3 \text{INF}_{t-1} + \lambda_4 \text{IBR}_{t-1} \\ & + \lambda_5 \text{LogRES}_{t-1} + \lambda_6 \text{CA}_{t-1} + \\ & \sum_{i=1}^p \alpha \Delta \text{LogLAK/THB}_{t-i} + \\ & \sum_{i=0}^{q1} \gamma \Delta \text{LogM2}_{t-i} + \\ & \sum_{i=0}^{q2} \delta \Delta \text{INF}_{t-i} + \sum_{i=0}^{q3} \epsilon \Delta \text{IBR}_{t-i} \\ & + \sum_{i=0}^{q4} \beta \Delta \text{LogRES}_{t-i} + \\ & \sum_{i=0}^{q5} \mu \Delta \text{CA}_{t-i} + \varepsilon_t \quad (2) \end{aligned}$$

ຕາຕະລາງ 2.1 ການວັດຕົວປ່ຽນ ແລະ ສົມມຸດຖານໃນການສຶກສາ

ຕົວປ່ຽນ	ສັນຍາລັກ	ການວັດຕົວປ່ຽນ	ສົມມຸດຖານ	ບົດວິໄຈອ້າງອີງ
ຕົວປ່ຽນຕາມ				
ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ	Log(LAK/USD)	Logarithm ອັດຕາແລກປ່ຽນສະເລ່ຍເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ		
ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ	Log(LAK/THB)	Logarithm ອັດຕາແລກປ່ຽນສະເລ່ຍເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ		
ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ				
ປະລິມານເງິນ (Money Supply)	Log(M ₂)	Logarithm ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງຂອງ ສປປ ລາວ	+/-	Phounnaly et al. (2021) Yuhklai (2010) Xaysombath et al. (2023)
ອັດຕາເງິນເຟີ້ (Inflation Rate)	INF	ອັດຕາເງິນເຟີ້ຂອງ ສປປ ລາວ	+/-	Keothepha et al. (2023), Chotpruksawan (2011), Manitkajornkit & Tungtrakulpong (2023)
ອັດຕາດອກເບ້ຍໃຫ້ກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ (Interbank Rate)	IBR	ອັດຕາດອກເບ້ຍໃຫ້ກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານຂອງ ທຫລ ໃນ ສປປ ລາວ	+/-	Lerdloompheephan (2021), Chotpruksawan (2011), Ayukam (2011)
ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ (Foreign Reserve)	Log(RES)	Logarithm ປະລິມານຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຂອງ ສປປ ລາວ	+	Muenthaisong et al. (2018), Xaysombath et al. (2023) Pheangphong (2015)
ດຸນບັນຊີການຊຳລະປົກກະຕິ (Current Account)	CA	ອັດຕາສ່ວນການປ່ຽນແປງດຸນບັນຊີຊຳລະປົກກະຕິຂອງ ສປປ ລາວ	+	Dalaphone (2020), Xaysombath et al. (2023)

2.3 ວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ປັດໄຈເສດຖະກິດທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນ ສປປ ລາວ ເປັນການວິເຄາະແບບປະລິມານ ໂດຍໃຊ້ວິທີແບບຈຳລອງ Autoregressive Distributed Lag (ARDL), ເຊິ່ງມີຂັ້ນຕອນການວິເຄາະດັ່ງນີ້:

1) ການທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນ (Unit root test) ເພື່ອທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ ແລະ ຕົວປ່ຽນຕາມ ທີ່ມາສຶກສາດ້ວຍວິທີ Augmented Dickey-Fuller.

2) ການທົດສອບຄວາມສຳພັນຮ່ວມ (Cointegration test) ຂອງບັນດາຕົວປ່ຽນອະນຸກົມເວລາທີ່ໃສ່ໃນແບບຈຳລອງເສດຖະກິດ ດ້ວຍວິທີ Auto-Regressive Distributed Lag (ARDL) Bound Test.

3) ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ການສຶກສາຈະໄດ້ຄາດປະມານຜົນກະທົບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ການປັບຄວາມສົມດຸນ (Error Correction Model).

3. ຜົນການສຶກສາ

3.1 ຜົນການທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນ (Unit root test)

ຈາກຕາຕະລາງ 3.1: ເຫັນວ່າຕົວປ່ຽນບາງຕົວຄື: ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ, ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ, ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ອັດຕາດອກເບ້ຍໃຫ້ກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ, ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ມີລັກສະນະເປັນ $I(0)$ ຄືນັ້ງທີ່ລະດັບຂໍ້ມູນ Level. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຕົວປ່ຽນດຸນບັນຊີການຊຳລະປົກກະຕິ ມີລັກສະນະເປັນ $I(1)$ ຄືນັ້ງທີ່ລະດັບ 1st difference ປະປົນກັນຈຶ່ງຈຳເປັນຈະຕ້ອງໃຊ້ວິທີການທົດສອບຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (Cointegration) ໂດຍໃຊ້ແບບຈຳລອງ Auto-Regressive Distributed Lag (ARDL) ແລະ Bounds Test ເຊິ່ງພັດທະນາໂດຍ Pesaran et al. (2001).

3.2 ປັດໄຈເສດຖະກິດທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ

- ຜົນການທົດສອບຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (Cointegration Test)

ຈາກຮູບທີ 3.1. ໃນແບບຈຳລອງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການກຳນົດຄວາມລ່າຊ້າ (Lag) ຂອງຕົວປ່ຽນທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍການໃຊ້ເກນ Akaike Information Criteria (AIC) ພົບວ່າແບບຈຳລອງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄ່າ AIC ຕໍ່າສຸດຄືແບບຈຳລອງ ARDL (2, 3, 2, 3, 4, 4).

ຈາກຕາຕະລາງ 3.2 ຜົນການທົດສອບເຫັນວ່າ: ຄ່າ F-Statistic ເທົ່າກັບ 12.7161 ສູງກວ່າຄ່າວິກິດຢູ່ລະດັບ Upper Critical Bound ຫຼື ເອີ້ນວ່າ $I(1)$ Bound ຂອງ 3, 3.38, 3.73 ແລະ 4.15 ໃນລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 10%, 5%, 2.5% ແລະ 1% ສະແດງວ່າ: LOG(LAK/USD), LOG(M₂), INF, IBR, LOG(RES), CA ມີຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວຕໍ່ກັນ.

ຈາກຕາຕະລາງ 3.3 ສະແດງຜົນການທົດສອບຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ເຫັນວ່າ: ປະລິມານເງິນໃນຄວາມ ໝາຍກວ້າງ (M₂) ມີຄວາມສຳພັນທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່

ເງິນໂດລາສະຫະລັດໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິ 99%. ໂດຍສາມາດອະທິບາຍຜົນການສຶກສາຄື: ເມື່ອປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງໂດຍສະເລ່ຍ 25.75%.

ອັດຕາເງິນເຟີ້ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິ 99%. ໂດຍສາມາດອະທິບາຍຜົນການສຶກສາຄື: ເມື່ອອັດຕາເງິນເຟີ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງໂດຍສະເລ່ຍ 1.39%.

ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິ 90%. ເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍຜົນການສຶກສາຄື: ເມື່ອຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງໂດຍສະເລ່ຍ 12.63%.

- ຜົນການທົດສອບຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ

ຈາກຕາຕະລາງ 3.4: ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຕົວປ່ຽນປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ, ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ດຸນບັນຊີຊຳລະປົກກະຕິ ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດໃນໄລຍະສັ້ນ. ໂດຍທີ່ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງກ່ອນໜ້າ 2 ໄຕມາດ ແມ່ນສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດໃນປັດຈຸບັນ, ສຳລັບອັດຕາເງິນເຟີ້ກ່ອນໜ້າ 1 ໄຕມາດ ແມ່ນສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດໃນປັດຈຸບັນ, ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານກ່ອນໜ້າ 2 ໄຕມາດ ແມ່ນສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດໃນປັດຈຸບັນ, ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດກ່ອນໜ້າ 1 ໄຕມາດ, 2 ໄຕມາດ, 3 ໄຕມາດ ແມ່ນສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ດຸນບັນຊີຊຳລະປົກກະຕິ ກ່ອນໜ້າ 1 ໄຕມາດ, 3 ໄຕມາດ ແມ່ນສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດໃນປັດຈຸບັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງພົບວ່າຄ່າສຳປະສິດຂອງຄ່າຄາດເຄື່ອນ Error Correction Term (ECT) ມີຄ່າເທົ່າກັບ -0.2328 ເປັນລົບ (ຊ່ວງລະຫວ່າງ 0 ເຖິງ 1) ແລະ ຕ່ຳກວ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ 5% ເຊິ່ງຜົນດັ່ງກ່າວນີ້ສະໜັບສະໜູນຄວາມສຳພັນໃນໄລຍະສັ້ນຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນ. ໂດຍທີ່ຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.2328 ອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ເມື່ອມີການປ່ຽນແປງໃຫ້ອອກນອກຄວາມບໍ່ສົມດຸນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະສັ້ນ, ຄວາມບໍ່ສົມດຸນດັ່ງກ່າວຈະມີຄວາມໄວໃນການປັບຕົວແຕ່ລະໄຕມາດເທົ່າກັບ 23.28% ເພື່ອປັບຕົວໄປສູ່ຄວາມສົມດຸນໄລຍະຍາວ.

ແບບຈຳລອງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ

- ຜົນການທົດສອບຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (Cointegration)

ຈາກຮູບທີ 3.2: ໃນແບບຈຳລອງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການກຳນົດຄວາມລ່າຊ້າ (Lag) ຂອງຕົວປ່ຽນທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍການໃຊ້ເກນ Akaike Information Criteria (AIC) ພົບວ່າແບບຈຳລອງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄ່າ AIC ຕໍ່າສຸດຄືແບບຈຳລອງ ARDL (4, 3, 4, 1, 4, 3).

ຈາກຕາຕະລາງ 3.5 ຜົນການທົດສອບເຫັນວ່າ: ຄ່າ F-Statistic ເທົ່າກັບ 6.3884 ສູງກວ່າຄ່າວິກິດຢູ່ລະດັບ Upper Critical Bound ຫຼື ເອີ້ນວ່າ I(1) Bound ຂອງ 3, 3.38, 3.73 ແລະ 4.15 ໃນລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 10%, 5%, 2.5% ແລະ 1% ສະແດງວ່າ: LOG(LAK/THB), LOG(M₂), INF, IBR, LOG(RES), CA ມີຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວຕໍ່ກັນ.

ຈາກຕາຕະລາງ 3.6 ສະແດງຜົນການທົດສອບຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ເຫັນວ່າ: ປະລິມານເງິນໃນຄວາມ ໝາຍກວ້າງ (M₂) ມີຄວາມສຳພັນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອ ຫຼັກທາງສະຖິຕິ 95%. ໂດຍສາມາດອະທິບາຍຜົນການສຶກສາຄື: ເມື່ອປະລິມານເງິນໃນຄວາມ ໝາຍກວ້າງເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງໂດຍສະເລ່ຍ 9.82%.

ອັດຕາເງິນເຟີ້ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອ ຫຼັກທາງສະຖິຕິ 99%. ໂດຍສາມາດອະທິບາຍຜົນການສຶກສາຄື: ເມື່ອອັດຕາເງິນເຟີ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງໂດຍສະເລ່ຍ 3.42%.

ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອຫຼັກທາງສະຖິຕິ 99%. ໂດຍສາມາດອະທິບາຍຜົນການສຶກສາຄື: ເມື່ອອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດຫຼຸດລົງ ຫຼື ເງິນກີບແຂງຄ່າຂຶ້ນໂດຍສະເລ່ຍ 11.51%.

ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອຫຼັກທາງສະຖິຕິ 99%. ເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍຜົນການສຶກສາຄື: ເມື່ອຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງໂດຍສະເລ່ຍ 16.59%.

- ຜົນການທົດສອບຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະສັ້ນ

ຈາກຕາຕະລາງ 3.7: ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຕົວປ່ຽນປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ, ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ດຸນບັນຊີຊຳລະປົກກະຕິ ສິ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດໃນໄລຍະສັ້ນ. ໂດຍທີ່ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງກ່ອນໜ້າ 2 ໄຕມາດ ແມ່ນສິ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດໃນປັດຈຸບັນ, ສຳລັບອັດຕາເງິນເຟີ້ກ່ອນໜ້າ 1 ໄຕມາດ, 2 ໄຕມາດ ແລະ 3 ໄຕມາດ ແມ່ນສິ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນ

ບາດໃນປັດຈຸບັນ, ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດກ່ອນໜ້າ 1 ໄຕມາດ, 2 ໄຕມາດ ແລະ 3 ໄຕມາດ ແມ່ນສິ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ດຸນບັນຊີຊຳລະປົກກະຕິກ່ອນໜ້າ 1 ໄຕມາດ ແລະ 2 ໄຕມາດ ແມ່ນສິ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດໃນປັດຈຸບັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງພົບວ່າຄ່າສຳປະສິດຂອງຄ່າຄາດເຄື່ອນ Error Correction Term (ECT) ມີຄ່າເທົ່າກັບ -0.4873 ເປັນລົບ (ຊ່ວງລະຫວ່າງ 0 ເຖິງ 1) ແລະ ຕຳກວ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ 5% ເຊິ່ງຜົນດັ່ງກ່າວນີ້ສະໜັບສະໜູນຄວາມສຳພັນໃນໄລຍະສັ້ນຄວາມສຳພັນເຊິ່ງດຸນຍະພາບລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນ. ໂດຍທີ່ຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.4873 ອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ເມື່ອມີການປ່ຽນແປງໃຫ້ອອກນອກຄວາມບໍ່ສົມດຸນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະສັ້ນ, ຄວາມບໍ່ສົມດຸນດັ່ງກ່າວຈະມີຄວາມໄວໃນການປັບຕົວແຕ່ລະໄຕມາດເທົ່າກັບ 48.73% ເພື່ອປັບຕົວໄປສູ່ຄວາມສົມດຸນໄລຍະຍາວ.

4. ວິພາກຜົນ

ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງ (M₂) ມີຄວາມສຳພັນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າ: ເມື່ອທະນາຄານກາງໃຊ້ນະໂຍບາຍເງິນຕາແບບຜ່ອນຄາຍ ເພື່ອເພີ່ມປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດຫຼາຍຈົນເກີນໄປ ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ລະບົບເສດຖະກິດມີສະພາບຄ່ອງຫຼາຍເກີນໄປ ໃນຂະນະທີ່ລະດັບຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຍັງຢູ່ໃນລະດັບເກົ່າ ຫຼື ຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນອາດນຳໄປສູ່ປັດໄຈທີ່ເຮັດໃຫ້ຄ່າເງິນພາຍໃນປະເທດອ່ອນຄ່າ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຍັງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Phounnaly et al. (2021); Ayukam (2011) ແລະ Yuhklai (2010).

ອັດຕາເງິນເຟີ້ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າ: ເມື່ອລະດັບລາຄາສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການໂດຍສະເລ່ຍພາຍໃນປະເທດເລີ່ມມີທ່າອ່ຽງສູງຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາເງິນເຟີ້ມີການປັບເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ສິ່ງຜົນຕໍ່ອຳນາດຊື້ຫຼຸດລົງ ແລະ ອາດນຳໄປສູ່ຄວາມເຊື່ອ ຫຼັກທາງເສດຖະກິດຫຼຸດລົງ ລວມທັງຄວາມເຊື່ອ ຫຼັກຕໍ່ຄ່າເງິນພາຍໃນປະເທດຫຼຸດລົງ ປະຊາຊົນຫັນໄປຖືຄອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຄ່າເງິນພາຍໃນປະເທດອ່ອນຄ່າ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ຍັງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Keothepha et al. (2023); Lerdloompheephan (2021); Avakiat and Prawatrungruang (2016) ແລະ Chotpruksawan (2011).

ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າ: ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ກໍ່ຄືອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ທະນາຄານກາງກຳນົດຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນອັດຕາດອກເບ້ຍອ້າງອີງໃຫ້ແກ່ການກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍພາຍໃນປະເທດ ໝາຍຄວາມວ່າເມື່ອອັດຕາດອກເບ້ຍພາຍໃນປະເທດມີການປັບຕົວເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນກໍ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວ

ກັນ ເຊິ່ງນັກລົງທຶນຈະພິຈາລະນາເຂົ້າມາລົງທຶນພາຍໃນປະເທດ ຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍດຶງດູດເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃຫ້ໄຫຼເຂົ້າປະເທດ ຫຼາຍຂຶ້ນ (ໂດຍກະແສເງິນຈະໄຫຼຈາກບ່ອນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນຕໍ່າ ໄປຫາບ່ອນທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນສູງ) ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຄວາມ ຕ້ອງການສະກຸນເງິນພາຍໃນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ແລະ ຄ່າເງິນພາຍໃນ ປະເທດແຂງຄ່າຂຶ້ນ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Manitkajomkit & Tungtrakulpong (2023); Lerdloompheephan (2021); Phounnaly, et al. (2021) ແລະ Chotpruksawan (2011).

ຄັງສໍາຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດ ທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າ: ເມື່ອຄັງສໍາຮອງເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ໃນຂະນະດຽວກັນ ການສະໜ ອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຂອງລະບົບທະນາຄານຍັງບໍ່ທັນສົມຄູ່ກັບ ຄວາມຕ້ອງການ ບວກກັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງສັດສ່ວນປະລິມານເງິນ ກີບໃນລະບົບເສດຖະກິດທີ່ສູງກວ່າ ປະລິມານຄັງສໍາຮອງເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈຶ່ງສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຄ່າເງິນພາຍໃນປະເທດ ອ່ອນຄ່າ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Xaysombath et al. (2023); Suppatkul (2021); Lerdloompheephan (2021) ແລະ Muenthaisong et al. (2018).

5. ສະຫຼຸບ

ຈາກການສຶກສາ ແລະ ວິເຄາະປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ອັດຕາ ແລກປ່ຽນໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະສຶກສາປັດໄຈທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ, ຄັງສໍາ ຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ດຸນບັນຊີຊໍາລະປົກກະຕິ ທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະ ອັດຕາແລກປ່ຽນ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ. ເຊິ່ງ ສາມາດສະຫຼຸບຜົນການສຶກສາໄດ້ດັ່ງນີ້:

ປັດໄຈເສດຖະກິດ ພົບວ່າ: ປັດໄຈທາງດ້ານປະລິມານເງິນ ໃນຄວາມໝາຍກວ້າງ ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແມ່ນມີຄວາມສໍາພັນໃນ ທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາ ສະຫະລັດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນຊ່ວງໄລຍະ ທີ່ຜ່ານມາ ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ປະເຊີນກັບຄວາມທ້າທາຍ ທຸກດ້ານ ເປັນຕົ້ນ: ຜົນກະທົບຈາກການລະບາດພະຍາດໂຄວິດ-19, ສະພາບຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານພຸດສາດການເມືອງ ແລະ ຄວາມ ຜັນຜວນຄ່າເງິນສະກຸນຫຼັກໃນຕະຫຼາດການເງິນສາກົນ ແລະ ຄວາມ ບອບບາງທາງເສດຖະກິດພາຍໃນ ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ ແມ່ນອນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໂດຍສະເພາະບັນຫາອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ ຍັງສືບຕໍ່ຢູ່ໃນລະດັບສູງ ເຫັນໄດ້ຈາກອັດຕາເງິນເຟີ້ສະເລ່ຍໃນປີ 2010 ຢູ່ທີ່ລະດັບ 5.98% ແລະ ໃນປີ 2023 ຢູ່ທີ່ລະດັບ 31.23% ມີການປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນສູງເຖິງ 422% ບວກກັບປະລິມານເງິນ M_2 ທີ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນຈາກປີ 2010 ມີພຽງ 21,114 ຕື້ກີບ ມາເປັນ 252,992 ຕື້ກີບໃນປີ 2023, ຈຶ່ງສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເງິນກີບອ່ອນຄ່າ 120.28% (ເງິນກີບທຽບເງິນໂດລາສະຫະລັດ) ແລະ ເງິນກີບອ່ອນ

ຄ່າ 118.35% (ເງິນກີບທຽບເງິນບາດ) ເມື່ອທຽບໃສ່ປີ 2010 ທີ່ ຜ່ານມາ.

ສ່ວນອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ມີຄວາມ ສໍາພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ເງິນ ບາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າໂດຍປົກກະຕິແລ້ວອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມ ລະຫວ່າງທະນາຄານ ກໍ່ຄືອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ທະນາຄານກາງກໍານົດ ຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນອັດຕາດອກເບ້ຍອ້າງອີງ ໃຫ້ແກ່ການກໍານົດອັດຕາ ດອກເບ້ຍໃນປະເທດ ເມື່ອອັດຕາດອກເບ້ຍມີການປັບເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນນໍາເງິນໄປຝາກໄວ້ກັບທະນາຄານຫຼາຍຂຶ້ນ ຄວາມຕ້ອງການສະກຸນເງິນພາຍໃນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ ສະກຸນເງິນພາຍໃນປະເທດແຂງຄ່າຂຶ້ນ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຄັງສໍາຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ມີ ຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນກີບຕໍ່ ເງິນໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ເມື່ອ ຄັງສໍາຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມສູງຂຶ້ນກໍ່ຕາມ ແຕ່ ອີງໃສ່ການສະໜອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຂອງລະບົບທະນາຄານຍັງບໍ່ ທັນສົມຄູ່ກັບຄວາມຕ້ອງການ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງສັດສ່ວນປະລິມານເງິນກີບໃນລະບົບເສດຖະກິດທີ່ສູງກວ່າ ປະລິມານຄັງສໍາຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈຶ່ງສົ່ງຜົນເຮັດ ໃຫ້ຄ່າເງິນພາຍໃນປະເທດອ່ອນຄ່າ.

ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ໄດ້ມີການເກັບກໍາຂໍ້ມູນຕົວຊີ້ວັດທີ່ສໍາ ຄັນໃນລະບົບເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາເຫັນ ວ່າບັນດາຕົວຊີ້ວັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນມີຜົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງ ອັດຕາແລກປ່ຽນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຂໍ້ສະເໜີແນະໃນບາງຈຸດ ເພື່ອເປັນ ຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນການກໍານົດນະໂຍບາຍທີ່ຕິດພັນກັບເສດຖະກິດ ມະຫາພາກ ດັ່ງນີ້:

ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງ ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ ຖືວ່າ ເປັນບັນຫາທີ່ສໍາຄັນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ເນື່ອງຈາກຖ້າປະລິມານ ເງິນໝູນວຽນໃນລະບົບເສດຖະກິດຫຼາຍຈົນເກີນໄປ ອາດຈະນໍາໄປສູ່ ການເກີດພາວະເງິນເຟີ້ ແລະ ການຂາດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ຄ່າເງິນພາຍ ໃນປະເທດໃນໄລຍະຍາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ກໍານົດນະໂຍບາຍຄວນດໍາເນີນ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງປະລິມານເງິນກີບໃນລະບົບ ເສດຖະກິດໃຫ້ເໝາະສົມ ແລະ ມີສະຖຽນລະພາບ ແນໃສ່ຮັກສາ ອັດຕາເງິນເຟີ້ໃຫ້ຫຼຸດລົງຢູ່ໃນລະດັບທີ່ກໍານົດໄວ້ ແລະ ເປັນການສ້າງ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ຄ່າເງິນພາຍໃນປະເທດກັບຄືນມາ.

ຜູ້ກໍານົດນະໂຍບາຍຄວນໃຊ້ນະໂຍບາຍໂດຍການປັບເພີ່ມ ອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ທີ່ເປັນຕົວສົ່ງຜ່ານເຮັດ ໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍພາຍໃນປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ (ເນື່ອງຈາກໃນໄລຍະ ຜ່ານມາອັດຕາດອກເບ້ຍກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານມີການປັບເພີ່ມ ຂຶ້ນ ແຕ່ອັດຕາດອກເບ້ຍຂອງທະນາຄານທຸລະກິດແມ່ນບໍ່ມີການ ປັບເພີ່ມຂຶ້ນ) ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງໃນການດູດເງິນເຂົ້າສູ່ລະບົບ ທະນາຄານ ທີ່ຫຼາຍປະເທດມີການນໍາໃຊ້ ເປັນຕົ້ນແມ່ນທະນາຄານ ກາງຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ: ອັດຕາດອກເບ້ຍ ນະໂຍບາຍ (Policy Rate) ນໍາໃຊ້ໃນການຄວບຄຸມອັດຕາເງິນເຟີ້

ເຊັ່ນດຽວກັນ ລວມທັງການແຂ່ງຄ່າ ຫຼື ອ່ອນຄ່າຂອງສະກຸນເງິນພາຍໃນປະເທດ.

ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ຄວນຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ພະຍາຍາມຈຳກັດການແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດຢູ່ນອກລະບົບທະນາຄານຢ່າງເຂັ້ມງວດ, ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນການນຳເຂົ້າໜວດສິນຄ້າຟຸມເຟືອຍ ແລະ ພະຍາຍາມເກັບເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃຫ້ໄຫຼເຂົ້າປະເທດ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄັງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນລະບົບເສດຖະກິດ ຫຼື ສາມາດເຂົ້າໄປຕັດສິມຄ່າເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ເພື່ອຮັກສາສະຖຽນລະພາບຄ່າເງິນພາຍໃນປະເທດນັ້ນເອງ.

6. ຂັດແຍ່ງ

ພວກເຮົາທີ່ມີງານນັກຄົ້ນຄວ້າ ຂໍປະຕິບັດວ່າຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດໃດໆທັງນັ້ນ, ກໍລະນີມີການລະເມີດໃນຮູບການໃດກໍຕາມພວກເຮົາມີຄວາມຍິນດີ ຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຝ່າຍດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Ayukarn, N. (2011). *The Economic Factors Affecting the Changes of Exchange Rate Between Thai Bath and Australia Dollar* [Master's Thesis], Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University. <https://ir.swu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/568/1/NattaponA.pdf>

Avakiat, S., & Prawatrungruang, S. (2016). The Influencing of Important Factors on Exchange Rate of Thai Baht Against the US Dollar, Thai Baht Against the Euro, and Thai Baht Against the Yen. *Journal of Business Administration (The Association of Private Higher Education Institutions of Thailand)*. Year, 5(4), 16-27.

Bank of the Lao PDR (2023). Annual economics report. https://www.bol.gov.la/fileupload/28-06-2024_1719563369.pdf

Bank for International Settlements. (2022). *OTC foreign exchange turnover by currency and counterparty 2022*.

Chotpruksawan, N. (2011). *Factors Affecting Exchange Rates Baht/USD, Baht/EUR and Baht/CNY* [Doctoral dissertation], University of Thai Chamber of Commerce. <https://searchlib.utcc.ac.th/library/onlinethesis/302140.pdf>

Dalaphone, V., Chanthavone, T., & Phounnaly, P. (2020). Factor Affecting the Exchange rate of Lao kip against the US Dollar. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 6(3), 1334-1343.

Krugman, P. R., & Obstfeld, M. (2000). Theory and policy. *International economics: Addison-Wesley*, 70(2), 13.

Keothepha, K., Nakhiengchan, A., Lardsaard, C., Akhom, P., & Kiewphila, P. (2023). Impact of External Debt and Inflation Rate on Exchange Rate in Laos. *Journal of BOL*.

Lerdloompheephan, P. (2021). Economic factors related to the exchange rate of Thai bath against the Euro currencies. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 15(2), 126-136. https://www.thonburi-u.ac.th/Journal/Document/15-2/Journal15_2_11.pdf

Ministry of Industry and commerce (2023). *Statistics of Import and Export 2021-2023*.

Manitkajornkit, E. & Tungtrakulpong, N. (2023). Factors influencing the exchange rate of the Yen and the Thai baht. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(5), 33-33. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/PMR/article/view/2266>

Muenthaisong, K., Sathapornmongkonlert, P., & Leemanonwarachai, T. (2018). Factors Affecting the Fluctuation of the Thai Baht/Malaysian Ringgit Exchange Rate. *RMUTL Journal of Business Administration and Liberal Arts*, 6(1), 100-109. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/balajhs/article/view/125988/95325>

PHOUNNALLY, P., VATTTHANA, M., & PHENGSAVAT, S. (2021). The Economic Factors Influencing Exchange rate of Lao Kip (LAK) against the Thai Baht (THB). *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 7(2), 17-28. Retrieved from <https://www.su-journal.com/index.php/su/article/view/117>

Pesaran, M. H., Shin, Y., & Smith, R. J. (2001). Bounds testing approaches to the analysis of level relationships. *Journal of applied econometrics*, 16(3), 289-326. <http://doi.org/10.1002/jae.616>

Pheangphong, V. (2015). *Element Analysis of Economic Factors affect the exchange rate of Thai Baht Against the US Dollar* [Master's Thesis]. University of Thai Chamber of Commerce. <https://searchlib.utcc.ac.th/library/onlinethesis/300626.pdf>

Raza, S. A., & Afshan, S. (2017). Determinants of exchange rate in Pakistan: Revisited with structural break testing. *Global Business Review*, 18(4), 825-848. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0972150917692210>

Suppatkul, J. (2021). *Factors Affecting Exchange Rates Baht/USD, Baht/EUR and Baht/YEN* [Master's Thesis], Rangsit University. <https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/1560>

Xaysombath, A., Sisengnam, K., Vongdondeang, A., & Vongphit, P. (2023). Determinants of Real Exchange Rate in Lao PDR: an Autoregressive Distributed Leg (ARDL) Bounds testing Approach. *Journal of BOL*.

Yuhklai, S. (2010). *Factors affecting Bath-Yen exchange rate*. [Master's Thesis], Sukhothai Thammathirat Open University. <https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/2703>

ຕາຕະລາງ 3.1: ຜົນການທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນ ດ້ວຍວິທີ ADF

Unit Root Test	ADF		Results	
	Intercept	Trend and Intercept	Stationarity	Integration
LOG(LAK/USD)	3.4402	2.7319	Non-stationarity	
DLOG(LAK/USD)	-2.9636**	-3.9089**	Stationarity	I(1)
LOG(LAK/THB)	5.2284	2.2142	Non-stationarity	
DLOG(LAK/THB)	-4.2391***	-5.8212***	Stationarity	I(1)
LOG(M ₂)	-1.2481	-2.1481	Non-stationarity	
DLOG(M ₂)	-4.8135***	-4.8677***	Stationarity	I(1)
INF	-0.2859	-0.7423	Non-stationarity	
DINF	-3.9119***	-4.8031***	Stationarity	I(1)
IBR	-0.1073	-0.3670	Non-stationarity	
DIBR	-7.1502***	-7.4851***	Stationarity	I(1)
LOG(RES)	-1.0643	-3.0201	Non-stationarity	
DLOG(RES)	-7.7026***	-7.6308***	Stationarity	I(1)
CA	-7.3958***	-7.3381***	Stationarity	I(0)

ຕາຕະລາງ 3.2: ການທົດສອບ Cointegration ລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນດ້ວຍວິທີ Bound Test

F-Bounds Test		Null Hypothesis: No Levels relationship		
Test Statistic	value	Significance Level	I(0) Bound	I(1) Bound
Asymptotic: n=1000				
F-Statistic	12.7161	10%	2.08	3
K	5	5%	2.39	3.38
		2.5%	2.7	3.73
		1%	3.06	4.15

ຕາຕະລາງ 3.3: ຜົນການປະເມີນຄ່າສຳປະສິດຄວາມສຳພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ

Dependent Variable: LOG(LAK/USD)				
Variable	Coefficient	Std. Error	T-Statistic	Prob.
LOG(M ₂)	0.2575***	0.0929	2.7696	0.0100
INF	1.3969***	0.3124	4.4714	0.0001
IBR	3.5708	2.4595	1.4518	0.1581
LOG(RES)	0.1263*	0.0625	2.0201	0.0534
CA	-0.0046	0.0102	-0.4561	0.6519
C	4.9971	1.0826	4.6154	0.0001

ຕາຕະລາງ 3.4: ການປະເມີນ Error Correction ສຳລັບປະເມີນ ARDL Model

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DLOG(LAK/USD(-1))	0.5325***	0.0865	6.1500	0.0000
DLOG(M ₂)	0.5841***	0.0652	8.9476	0.0000
DLOG(M ₂ (-1))	-0.0092	0.0820	-0.1130	0.9108
DLOG(M ₂ (-2))	0.4865***	0.0847	5.7427	0.0000
D(INF)	0.2207**	0.0889	2.4831	0.0195
D(INF(-1))	-0.4618***	0.1130	-4.0866	0.0004
D(IBR)	1.2819**	0.4685	2.7361	0.0109
D(IBR(-1))	-0.7678	0.5346	-1.4361	0.1624

D(IBR(-2))	-4.2445***	0.4910	-8.6429	0.0000
DLOG(RES)	-0.0290**	0.0118	-2.4416	0.0215
DLOG(RES(-1))	-0.0351**	0.0144	-2.4274	0.0221
DLOG(RES(-2))	-0.0570***	0.0137	-4.1503	0.0003
DLOG(RES(-3))	-0.0232*	0.0115	-2.0142	0.0540
D(CA)	-0.0003	0.0006	-0.5376	0.5952
D(CA(-1))	0.0016**	0.0006	2.7180	0.0113
D(CA(-2))	4.8805	0.0005	0.0875	0.9309
D(CA(-3))	0.0018***	0.0006	2.9895	0.0059
CointEq(-1)*	-0.2328***	0.0223	-10.4304	0.0000

ຕາຕະລາງ 3.5: ການທົດສອບ Cointegration ລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນດ້ວຍວິທີ Bound Test

F-Bounds Test		Null Hypothesis: No Levels relationship		
Test Statistic	value	Significance Level	I(0) Bound	I(1) Bound
Asymptotic: n=1000				
F-Statistic	6.3884	10%	2.08	3
K	5	5%	2.39	3.38
		2.5%	2.7	3.73
		1%	3.06	4.15

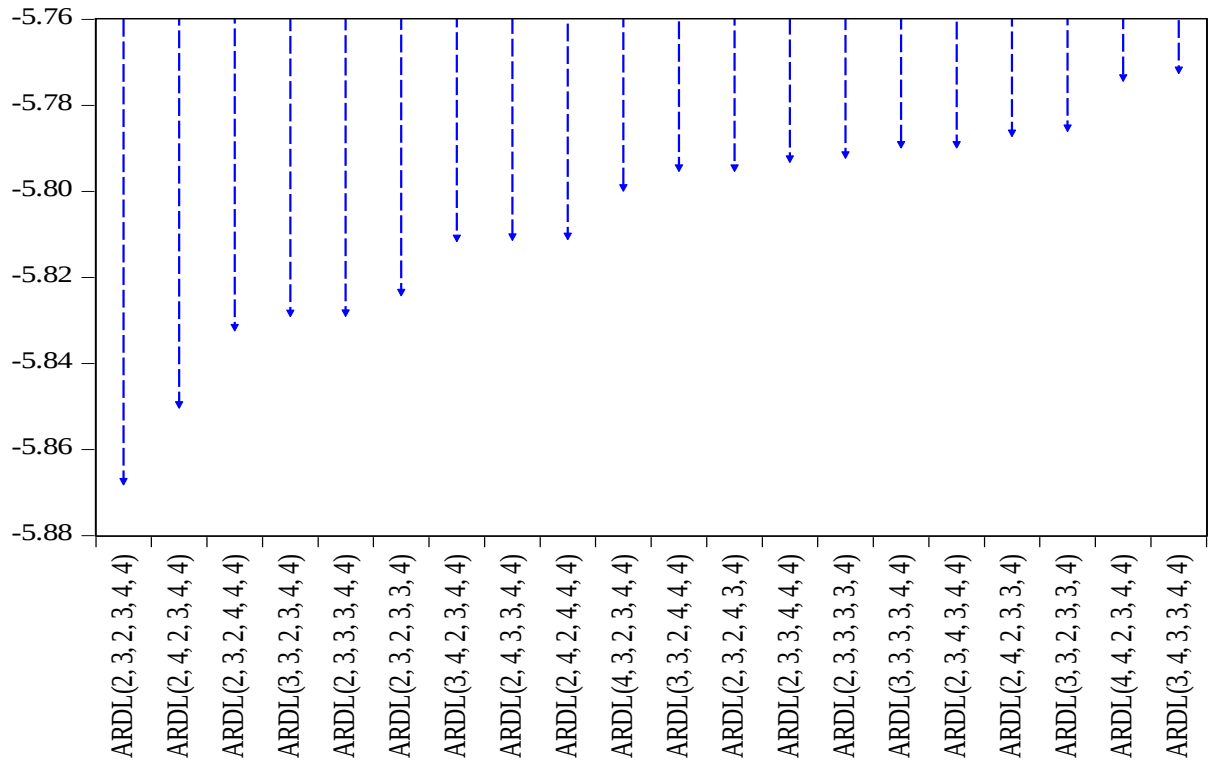
ຕາຕະລາງ 3.6: ຜົນການປະເມີນຄ່າສໍາປະສິດຄວາມສໍາພັນທາງດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ

Dependent Variable: LOG(LAK/THB)				
Variable	Coefficient	Std. Error	T-Statistic	Prob.
LOG(M2)	0.0982**	0.0428	2.2944	0.0301
INF	3.4218***	0.4569	7.4888	0.0000
IBR	-11.5197***	1.6671	-6.9099	0.0000
LOG(RES)	0.1659***	0.0535	3.0993	0.0046
CA	0.0080	0.0076	1.0500	0.3034
C	3.5800	0.3233	11.0721	0.0000

ຕາຕະລາງ 3.7: ການປະເມີນ Error Correction ສໍາລັບປະເມີນ ARDL Model

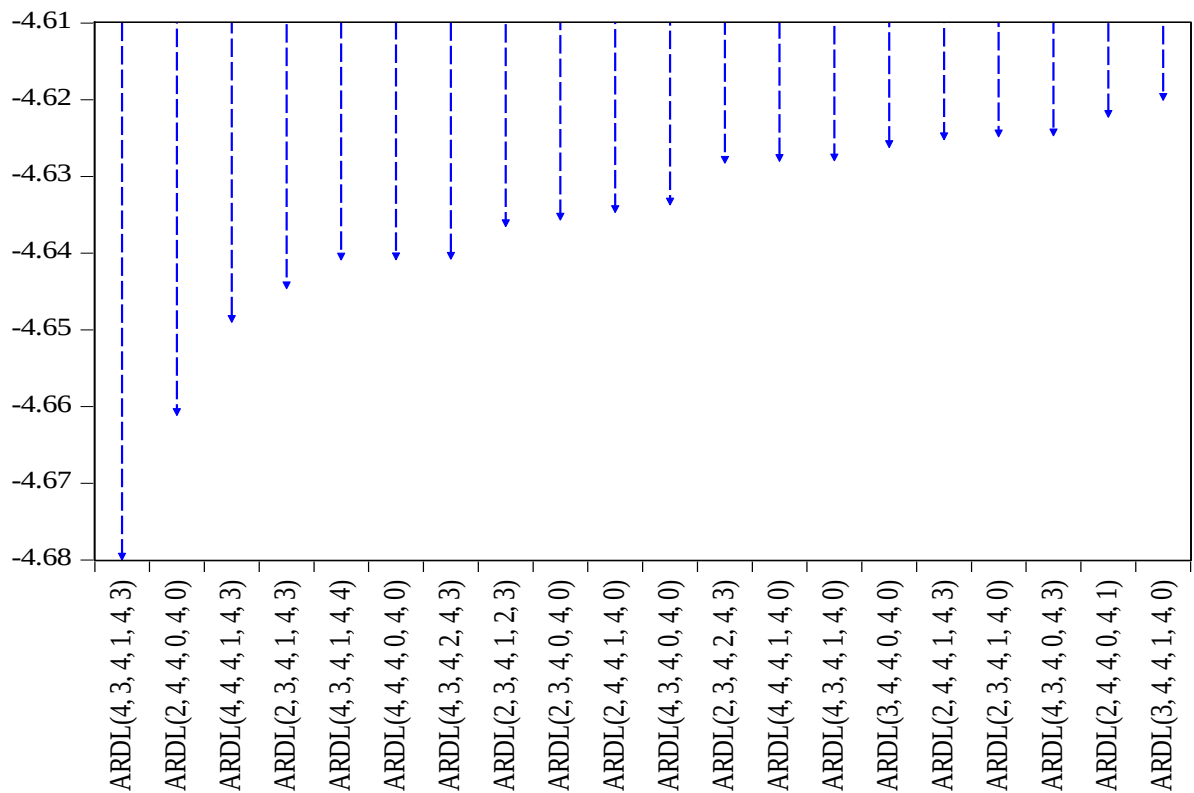
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
DLOG(LAK/THB(-1))	0.3224**	0.1275	2.5287	0.0179
DLOG(LAK/THB(-2))	0.0915	0.1485	0.6160	0.5432
DLOG(LAK/THB(-3))	0.2815*	0.1372	2.0508	0.0505
DLOG(M2)	0.4395***	0.1227	3.5800	0.0014
DLOG(M2(-1))	0.0693	0.1545	0.4486	0.6574
DLOG(M2(-2))	0.5377***	0.1341	4.0086	0.0005
D(INF)	0.8675***	0.1547	5.6076	0.0000
D(INF(-1))	-1.1297***	0.2356	-4.7932	0.0001
D(INF(-2))	-0.8831***	0.1511	-5.8420	0.0000
D(INF(-3))	-0.5430***	0.1550	-3.5031	0.0017
D(IBR)	-3.2209***	1.0833	-2.9730	0.0063
DLOG(RES)	0.0286	0.0221	1.2919	0.2077
DLOG(RES(-1))	-0.0651**	0.0256	-2.5433	0.0173
DLOG(RES(-2))	-0.0525*	0.0268	-1.9560	0.0613
DLOG(RES(-3))	-0.0732***	0.0248	-2.9467	0.0067
D(CA)	0.0004	0.0010	0.4699	0.6423
D(CA(-1))	-0.0035***	0.0010	-3.3160	0.0027
D(CA(-2))	-0.0033***	0.0007	-4.3120	0.0002
CointEq(-1)*	-0.4873***	0.0656	-7.4188	0.0000

Akaike Information Criteria (top 20 models)

ຮູບທີ 3.1: ແບບຈຳລອງເງິນກີບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດ

Akaike Information Criteria (top 20 models)

ຮູບທີ 3.2: ແບບຈຳລອງເງິນກີບຕໍ່ເງິນບາດ

ໝາຍເຫດ: - ຈາກການວິເຄາະດ້ວຍໂປຼແກຣມ Eview 10, 2024.

- *, **, *** ໝາຍເຖິງລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງສະຖິຕິໃນລະດັບ 90%, 95% ແລະ 99% ຕາມລຳດັບ.